

Estudios Cinematográficos Trilla - Orphea

ESTUDIOS Y OFICINAS:

PASEO MARQUÉS DE COMILLAS
PALACIO METALURGÍA
PARQUE MONTJUICH - BARCELONA
TELÉFONOS: 31556 - 31557

Joan Oriol ?
Barcelona, 21 de setembre de 1943.

Sr. Francesc Pujol
Capelles, 1
Tremp

Estimat amic:

He rebut la teva carta excusant-te d'haver-te passat desapercebut el dia del Sant de la meua dona i de la meua filla, per causes perfectament explicables. Quedes, doncs, ja des d'ara excusat i quedes completament perdonat de l'ollit sofert; i aquestes meves sinceres declaracions em proporcionen l'avinentesa per a pregar-te que, en nom meu i de l'Adela, trametis a la Xàntipa la nostra més cordial felicitació, amb motiu de la seva festa onomàstica, que desitgem disfruti, i tu amb ella, de tota mena de felicitats i que per molts anys pogueu fruit ambdós la mateixa diada amb creixent satisfacció.

I dit això et faig sabedor de què aquest any estiu, de l'excessiva calor del qual tu tant et lamentes i que jo esperava com tots els estius, ha estat, per nosaltres tots, un rosari de penyalitats, el terme de les quals encara no podem preveure.

Has de saber que en Ramon, contra el que tots esperàvem, fou cridat per a que es presentés a Madrid el dia 14 de juliol prop passat, per tal de declarar davant del Tribunal de repressió contra la masoneria i el comunisme. Va emprendre el viatge, acompanyat de la nostra filla, completament confiat de què res no li passaria i disposats a passar tots dos uns quants dies fent tábola i empleant així mateix aquell temps per a dedicar-lo al seu negoci.

Tots quants foren cridats abans del dia 14, foren absolts, però encara no se sab perquè, la seva vista fou sospesa fins el dia 20 del propi mes de juliol. Per aquells dies va circular aquella cèlebre petició monàrquica i fou allavors quan el "caudillo" va pronunciar aquell famós discurs dient que la masoneria tenia la culpa de tot el que passava. Aleshores, en la nova declaració, les coses no anaren pas com en la primera i gaire bé tots els declarants, i entre ells en Ramon, foren empresonats.

D'això en resulta, doncs, que en Ramon està pres en la presó de Madrid des del dia 20 de juliol -ja fa dos mesos- condemnat a dotze anys i un dia de reclusió.

En el mateix moment de detenir-lo, la nostra filla, per conferència telefònica, a les dotze de la nit, ens ho notificà. Com que nosaltres ens pensàvem -teníem la seguretat- de què seria absolut, excuso dir-te -creu que no puc pensar en aquell moment- la impressió que vaig rebre quan per mitjà del fils telefònic, vaig sentir a l'Adela, plorant i desesperada, que em notificava el que succeïa i pregant-me que l'endemà mateix me n'anés jo a Madrid.

I al dia següent vaig anar-me-n'hi a Madrid i allí he estat per espai de 32 dies. Excuso dir-te els passos i visites que tant jo com la meua filla hem estat fent durant aquells dies, sense per ara obtenir-ne cap resultat positiu. La meua filla va estar malalta durant cinc dies, amb febres molt altes i jo patint, sense dir res a la dona, car no sabia el que podia tenir. Sorrososament no va ésser res, però l'engúnia passada ningú me la treu de sobre.

A l'últim vaig tenir-me d'entornar a Barcelona, car no podia dei-

zar per més temps el meu despaig dels Estudis i vaig deixar a Madrid a la meua filla tota sola en una Pensió, per tal de que pogués, en el que sigui possible, estar al costat de'n Ramon i portar-li el menjar cada dia per evitar-li que tingui de consumir un ranxo indecent.

Tens de pensar que els presos a Madrid són tractats com a bèsties. Estan tots ells col·locats en galeries i tenen per dormir tan sols un espai de 45 centímetres. Poden rebre totes les cartes que se'ls hi envia però no poden contestar-les. Tan sols poden escriure una postal cada setmana, a la seva dona o a la seva mare, i allò que escriguin no pot rebassar de les 12 ratlles. No més se'ls pot veure un cop cada setmana, els dissabtes, per espai d'uns set minuts escassos i entre reixes. Es a dir, una delícia que han de sofrir les persones bones, decents, honrades i treballadores que han tingut la dissort d'ésser jutjades per éssers la conducta dels quals, en bona consciència, no els ha de permetre de tirar la primera pedra.

El que ha passat a en Ramon és inconcebible. Ningú ho compren. Advocats, amics, persones influents de l'actual règim, capellans, etc., creuen que al darrera de tot això hi ha quelcom inexplicable. Un detall: la meua filla i jo, entre altres personatges, varem anar a trobar al President de les Corts espanyoles, Don Estaban Bilbao, el qual ens rebé amb tota amabilitat i després d'enterrar-se de l'assumpte i de llegir els papers que li vaig entregar i de la sentència dictada, va dir-nos textualment: "Pero si esto no es nada... Si yo fuera Ministro como antes..... Quieren decir que detrás de esto no hay alguien que aprieta?". - "i jo li vaig contestar: "Jo no me atrevia a decírllo a S.S., pero así lo creemos nosotros". Va prometre ocupar-se de l'afer, però al dia següent se n'anà a València a presidir els Jocs Florals i sense retornar a Madrid se n'anà a estiuar a Durango i a passar uns quants dies amb el "caudillo". Ara torna a estar a Madrid i la meua filla el tornarà a visitar.

Un altre detall: el general Rada, a qui també visitarem, va dir-me: "Tienen Vdes. que agradecer el texto de la sentencia, pues les dá motivo para recurrir con éxito". - "Si yo formo parte del Tribunal de revisiones -añegila resolución será favorable". I en fi, tants i tans d'altres que no acabaria mai.

El recurs demanant la revisió i l'anulació de la sentència està ja presentat. L'ha fet d'amagat, perquè els masons ~~hi~~ advocat poden tenir, un advocat militar, falangista cent per cent, que s'ha pres l'assumpte amb molt interès perquè va sentir-se indignat amb la sentència. Veurem que en sortirà de tot això, car no sabem les revisions quan se faran. Nosaltres de moment, la meua filla a Madrid i jo a Barcelona, estem treballant per a obtenir la llibertat provisional que no sabem si obtindrem.

I no vull molestar-te més. Nosaltres anem seguint el nostre Calvari i així ha passat Sant Ramon i així ha passat Santa Adela, els uns separats dels altres (nosaltres que sempre hem estat tan junts) amb la tristesa que pots suposar i amb un desànim continuat. Quan tu siguis a Barcelona ja tractarem de tot. T'ensenyaré l'expedient, et mostraré la sentència i tu, amb la teua equanimitat jutjaràs. De moment, ja ho pots suposar: una llar deserta, un jove matrimoni separat, unes despeses inaguantables, un negoci que tan ha costat de pujar, arruïnat i al fi de tot això unes ganes de que tot se'n vagi al botavant, incalculables.

Reb de part de la mava dona molts records per a tu i la Xàntipa. Salúda-la també de part meua i disposa com sempre del teu invariable amic,

Joaquín

